

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/339/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2616202122
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2616202122.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Daša Kontríková, v právnej veci žalobkyne: M. J., nar. XX.X.XXXX, bytom N. XX/XX, XXX XX Y., zastúpená: Advokátska kancelária Kurucová s.r.o., Hurbanova č. 486/2, 905 01 Senica, IČO: 36 271 268, proti žalovanému: Ing. D. F., PhD., nar. XX.XX.XXXX, X. XXX/XX, U., o určenie veci patriacich do dedičstva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 11C/74/2016-54 zo dňa 06. decembra 2016, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e .

II. Žalobkyni sa voči žalovanému priznáva právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie odsekom I. výroku určil, že do dedičstva po neb. MUDr. G. J., rod. W., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom F. XX, zomretej dňa XX.XX.XXXX, patria nehnuteľnosti v k. ú. F., zapísané na LV č. XXX pre obec a k. ú. F. a to garáž, postavená na parc. č. 92/5 a hospodárska budova, postavená na parc. č. 92/6 v celosti a odsekom II. výroku priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd rozsudok po právnej stránke odôvodnil aplikáciou § 137 písm. c) a § 134 ods. 1 z. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“). Vecne argumentoval tým, že z výsledkov vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil ten právny záver, že žaloba bola podaná dôvodne. Predmetnom konania je určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam resp. určenie, že tieto patria do dedičstva po nebohej poručiťke MUDr. G. J., zomrelej XX.XX.XXXX. Pôvodná parc. č. 92 v celkovej výmere 1079 m² bola najskôr GP č. 244-179/038/91 rozdelená na novovytvorenú parc. č. 92/1 vo výmere 609 m² - zastavané plochy a nádvoria a na novovytvorenú parc. č. 92/2 - záhrada vo výmere 466 m². Bolo dokázané, že sporné nehnuteľnosti boli postavené na pôvodnej parc. č. 92 v k. ú. F. a to manželmi MUDr. H. J. a MUDr. G. J., rodičmi strán, a to garáž pred rokom 1988. Pokiaľ ide o hospodársku budovu postavenú na parc. č. 92/6, strany nepredložili do spisu žiaden doklad, z ktorého by bolo zrejmé, kedy bola táto stavba postavená. V spise sa nachádza len doklad o postavení hospodárskej budovy postavenej na parc. č. 92/4 (vlastní žalobkyňa, táto nie je predmetom sporu), ktorá mala byť postavená pred rokom 1976. Samotná skutočnosť, kedy boli sporné nehnuteľnosti postavené, nemá žiadny vplyv na úmysel daryne v čase uzatvorenia darovacej zmluvy spísanej notárskou zápisnicou N 665/91, NZ 662/91 zo dňa 16.9.1991, pretože v čl. III tejto zápisnice je výslovne uvedené, že predmetom daru je pozemok, na ktorom dosiaľ nie je žiadna stavba ani porasty. Podkladom k spísanou tejto notárskej zápisnici bolo okrem iného aj potvrdenie od obce F. zo dňa 31.7.1991 v ktorom obec F. na žiadosť daryne konštatuje, že na parc. č. 92/2 nie je žiadna stavba a nie je zastavaná. Tiež daryňa vyplnila Dotazník a čestné prehlásenie, kde okrem iného tiež

výslovne uviedla, že predmetom daru je nehnuteľnosť v k. ú. F. a to novovytvorená parc. č. 92/2 vo výmere 466 m² - záhrada v celosti, pričom ako účel darovania daryňa uviedla, že obdarovaný si chce na darovaných nehnuteľnostiach postaviť garáž na vlastné náklady. Až následne GP č. 4/15 zo dňa 24.2.2015, teda po smrti daryne, boli zamerané stavby, pričom parc. č. 92/1 vo výmere 609 m² bola rozdelená na parc. č. 92/1 vo výmere 221 m² - zast. plochy, parc.č. 92/3 vo výmere 339 m², zast. plochy a parc. č. 92/4 vo výmere 49 m² - zast. plochy - toto vlastníctvo bolo zapísané do KN v prospech žalobkyne a parc. č. 92/2 vo výmere 466 m² bola rozdelená na parc. č. 92/2 vo výmere 383 m² - záhrady, parc. č. 92/5 vo výmere 51 m² zast. plochy a parc. č. 92/6 vo výmere 32 m² zast. plochy- toto vlastníctvo bolo zapísané v KN v prospech žalovaného. Tvrdenia žalovaného, že je len administratívnym nedostatkom, že štátna notárka túto situáciu neopísala v darovacej zmluve presne, čo sa stalo zrejme preto, že stavby v čase darovania neboli zaznamenané v katastri sú právne irelevantné, pretože naopak notárka si pred spísaním vlastnej darovacej zmluvy nechala daryňou vyplniť dotazník a čestné prehlásenie ako aj predložiť potvrdenie z ktorých dokladov jednoznačne vyplýva zámer daryne, darovať len pozemok vo výmere 466 m² (bez stavieb). V tomto smere sa súd prikláňa tiež k tvrdeniu žalobkyne, že bolo aj je možné previesť vlastnícke právo oddelene, teda len k pozemku bez stavieb a to aj vtedy keď sú stavby s pozemkom spojené pevnými základmi. Napokon výmeru darovaného pozemku a to 466 m² žalobkyňa nespochybňuje. Súd má za to, že žalovaný nenadobudol vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam ani vydržaním. K zákonným predpokladom vydržania patria: a) nadobúdateľ je oprávneným držiteľom veci po celú vydržaciú dobu, b) nepretržitosť vydržacej doby, ktorou je neprerušovaný stav užívania predmetu vydržania počas zákonom ustanovenej doby, ktorá je pri hnutelnostiach tri roky a pri nehnuteľnostiach desať rokov. Plynutie vydržacej doby je pretrhnuté vtedy, ak držiteľ prestane byť dobromyseľný alebo prestane nakladať s vecou ako so svojou. V prípade pochybností je vhodnejšie vychádzať z dobromyseľnosti držiteľa a dôkazné bremeno preniesť na toho, kto namieta voči oprávnenosti držby. Žalobkyňa však listinnými dôkazmi jednoznačne preukázala, že tak daryňa (poručiiteľka) mala v úmysle žalovanému darovať len pozemok bez stavieb a tiež obdarovaný (žalovaný) si bol tohto úmyslu daryne od samého začiatku zmluvy plne vedomý. Žalovaný teda po celú dobu, kedy sporné nehnuteľnosti užíval t.j. najmenej od roku 1991 nebol v držbe dobromyseľný, chýba tu druhý pojmový znak, t.j. dobromyseľnosť, že mu vec patrí. Po celú dobu bol len "detentorom" t.j. ten, kto s vecou nakladá, ale nie ako so svojou. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

2. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 CSP a žalobkyňu, ktorá mala v konaní úspech, priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie pôvodne žalovaný P. J. z dôvodov podľa § 365 písm. d) a písm. h) CSP. Uviedol, že garáž (predmet žaloby) v čase darovania záhrady (IX/1991) t. č. parc. č.92/2 k. ú. F. fyzicky ani právne neexistovala, čo dokazuje samotné darovanie záhrady matkou synovi - žalovanému a zaznamenaný zámer daryne, aby si na tomto jemu darovanom pozemku a na vlastné náklady postavil garáž, čo je taktó výslovne uvedené v bode 7 Dotazníka a čestného vyhlásenia k registrácii a spoplatnenia zmluvy (3665/91). Súd dospel v odôvodnení rozsudku k nezmyselnému záveru, že zámerom matky (pri darovaní pozemku) nebolo darovať synovi žalobou napadnuté objekty (tým je aj garáž). Napriek skutočnosti, že obdarovaný tento zámer vybudovať garáž aj uskutočnil (v roku 1991 - 93) a to na vlastné náklady, súd túto skutočnosť v rozsudku nezohľadnil. Súd vychádzal pritom hlavne z Potvrdenia obce F. zo dňa 22.12.2015, v ktorom sa nepravdivo konštatuje, že garáž bola postavená v r. 1988 a tiež nepravdivo, že staviteľmi boli MUDr. H. J. s manželkou (v čase výstavby garáže už menovaný otec žalobného bol nebohý, zomrel XX.X.XXXX). Stavba garáže trvala 2 roky. Uvedené právne skutočnosti možno osvedčiť svedkami: Ing. K. N., F. č. d. XX a H. T., F. č. d. XXX. Na darovanom pozemku sa nachádza iba táto jediná garáž, čo je zrejme z geometrického plánu, ktorým bola táto stavba zameraná a zapísaná do katastra nehnuteľností, ako vlastníctvo žalovaného. Nehodnovnosť potvrdení obce F. potvrdzuje aj ďalšie, obcou vydané potvrdenie zo dňa 4.3.2015, v ktorom starosta obce potvrdzuje žalobkyňu, že hospodárska budova na parcele 92/4 je príslušenstvom k rodinnému domu č. XX. Keďže obec F. nevykonáva funkciu stavebného úradu (pre obec ju vykonáva Mestský úrad Senica), nie je uvedený orgán obce kompetentný na vydávanie potvrdení týkajúcich sa stavebných činností, charakteru stavieb a ich vzťahov. (Stavebný zákon pojem príslušenstvo ani nepozná). Naviac, určovať čo je a čo nie je príslušenstvom hlavnej veci neprináleží ani žiadnemu exekutívnemu orgánu, avšak výlučne judikatúre (V tejto súvislosti nebolo súdom rešpektované Uznesenie NS SR sp. zn. 6 C do 18/2011 zo dňa 28.8.2012).

4. Mylné je tiež konštatovanie súdu (cit.), že bolo dokázané, že sporné nehnuteľnosti boli postavené na pôvodnej parcele č. 92 v k. ú. F., keďže garáž bola postavená na odčlenenej parcele č. 92/2; týmto si tiež prvoinštančný súd protirečí s ďalej uvedeným odôvodnením, že na novovytvorenej parcele č. 92/2 (cit.) si chce obdarovaný postaviť garáž na vlastné náklady. Tvrdenie súdu, že (cit) skutočnosť, kedy boli sporné nehnuteľnosti postavené nemá žiaden vplyv na úmysel daryne, je v rozpore práve s úmyslom daryne, vyjadreným v už vyššie spomenutom Dotazníku, v ktorom je jej úmysel vyjadrený práve jej zámerom, že obdarovaný si následne (od r. 1991) a na vlastné náklady postaví garáž. Podiel na vlastníctve tejto garáže, okrem toho, že sa žalobkyňa na výstavbe nepodieľala ani finančne, ani pracovne, preto táto nemôže ani mať z dôvodu, že ona ani nemohla stavať garáž na už jej nepatriacom pozemku a bez povolenia vlastníka pozemku - žalovaného, k čomu ani nikdy nedošlo. Súd neskúmal ani otázku, na základe čoho došlo k zápisom vlastníckych práv k nehnuteľnostiam sporu a prijal tvrdenie žalobkyne, že vlastníctvo vzniklo na základe rozhodnutia OV- Se. č.240/2015 a následného zápisu do KN Z 1999/15. Toto tvrdenie je nepravdivé, pretože uvedené rozhodnutie nezakladá právo vlastníctva, avšak iba zmenu druhu pôdy, čo bolo vyvolané geometrickým plánom z roku 2015, po tom, čo po zameraní sporných stavieb bolo potrebné zmeniť druh pozemku pod týmito stavbami a to z kultúry záhrada, na zastavané plochy, pričom na zápis vlastníctva boli použité iba vyhlásenia osôb, ktoré tvrdili, že sú ich vlastními teda neodôvodnene a v rozpore so zákonom. Takýmto spôsobom bolo vlastníctvo zapísané aj žalobkyni na hosp. budovu na parc. č. 92/4, a to až v roku 2015, a teda nie na základe darovacej zmluvy, ktorou jej bol darovaný dom. Preto jej vlastnícke právo ku garáži nemohlo ani nemôže vzniknúť a garáž ani nemôže byť predmetom dedičstva. Aj preto žalovaný, vychádzajúc z týchto skutočností, ním a pre neho postavenú garáž oprávnené považoval za svoje vlastníctvo a takto s ňou od začiatku a bez prerušenia nakladal. Obdobne je tomu aj pri hospodárskej budove v čase darovania už nesporne existujúcej, od ktorej mu matka pri darovaní pozemku na ktorom stála, odovzdala kľúče so slovami je „Tvoja“ o čom ju matka takto aj informovala, žalobkyňa preto toto so spochybnením vlastníctva tejto budovy mohla prísť až po smrti matky - po 24 rokoch. Ani túto skutočnosť súd nevzal na zreteľ. To potvrdzuje aj geometrický plán z r. 2015 (je obsahom spisu), ktorý tak sporom napadnuté budovy, ako aj hospodársku budovu žalobkyne označuje ako „nový stav“. Keďže žalobkyňa žalobou rozkolísala stav, ktorý bol žalovaným akceptovaný a rozsudkom súdu sa rozdiel majetku strán sporu (súčasne dedičov) ešte zhoršuje, je predpoklad, že žalovaný bude nútený nápravu tohto stavu dosiahnuť ďalšími zákonnými prostriedkami.

5. Napriek týmto nesporným vadám z delenia majetku po rodičoch tento stav akceptoval i napriek tomu, že po smrti poslednej poručiteľky pri dedení zo zákona došlo k hrubému porušeniu zákona tým, že neboli započítané dary (nie obvyklé), ktoré dedičia počas života od poručiteľov obdržali, čo výrazne poškodilo žalovaného. Na to bol súd upozornený vyjadrením žalovaného z 24.10.2016, čo mal považovať v zmysle § 147 CSP za vzájomnú žalobu. Ani s týmto prejavom žalovaného sa súd nevyporiadal. Súd odmietol aj možnosť ustáliť status quo formou vydržania napadnutých nehnuteľností z argumentom, že (cit) „nebol v držbe dobromyseľný, keďže (cit) si bol úmyslu (byť obdarovaný len pozemkom) od samého začiatku plne vedomý.“ Aj to je absolútne mylná domnienka súdu, keďže žalovaný s vecami nakladal od počiatku a bez prerušenia ako so svojimi, čo tvrdí aj tvrdil a súd mu to ani žiadnym konkrétnym dôkazom nespochybnil. Navrhuje, aby Krajský súd v Trnave, rozsudok Okresného súdu v Senici sp. zn. 11/C /76/2016 zo dňa 6.12.2016 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu v Senici späť na ďalšie konanie.

6. K odvolaniu pôvodne žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Uviedla, že súd prvej inštancie vecne správne rozhodol. Vyhodnotil všetky navrhované dôkazy v zmysle Civilného sporového poriadku. Súd vychádzal zo všetkých listinných dôkazov a tvrdení strán sporu. Žalovaný sa v konaní 2 krát písomne vyjadril, kde tvrdil, že „už v čase darovania 16.9.1991 na jemu darovanej parcele č. 92/2 stáli dva objekty a to garáž a hospodárska budova. Garáž bola postavená v roku 1988 a hospodárska budova pred rokom 1976 a je preto nesporné, že predmetom daru jemu boli aj tieto stavby.“ Súd vychádzal z týchto tvrdení žalovaného a posudzoval i nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním.

7. Žalovaný v priebehu konania nemal žiadne návrhy na doplnenie dokazovania a v plnom rozsahu sa pridržiaval svojich písomných vyjadrení. Súd prvej inštancie rozhodol na základe navrhnutých dôkazov, ktorých pravdivosť a dôveryhodnosť žalovaný nepopieral. Žalovaný vo svojom odvolaní začal tvrdiť, že garáž v čase darovania záhrady fyzicky ani právne neexistovala a že garáž vybudoval na vlastné náklady v roku 1991-93. Túto skutočnosť mu majú potvrdiť dvaja svedkovia, ktorých pred vyhlásením rozsudku nenavrhoval a navyše tvrdil, že garáž postavili jeho rodičia v roku 1988. Jednoznačne predmetom darovacej zmluvy, ktorú uzavrela ich matka MUDr. G. J. so žalovaným pred bývalým ŠN v Senici

vedenú pod číslom N 665/91, NZ 662/91 z 16.9.1991, bola parc. č. 92/2 záhrada vo výmere 466 m² v celosti bez stavieb v kat. úz. F.. Táto parcela bola vytvorená z pôvodnej parc. č. 92 na základe GP 244-179-038/91. Ešte za života matky boli stavby zamerané geometrickým plánom číslo 4/ 15, podľa ktorého sa hospodárska budova nachádza na parc. č. 92/6 a garáž na parc. č. 92/5. Napriek tomu, že v darovacej zmluve stavby uvedené neboli, tieto boli zapísané na LV č. XXX, kde vlastníkom má byť žalovaný. Sám žalovaný predložil doklady o tom, že hospodárska budova bola postavená pred rokom 1976 manželmi MUDr. H. J. a MUDr. G. J. a garáž bola postavená v roku 1988, tak isto rodičmi účastníkovi. Otec zomrel a pôvodnú parcelu, z ktorej boli vytvorené parc. č. 92/2, 92/5, 92/6 zdedila matka MUDr. G. J. včetně príslušenstva. To znamená, že po smrti ich otca sa stala vlastníčkou stavieb na parc. č. 92/5 a 92/6 v kat. úz. F. poručiťka MUDr. G. J..

8. Žalovaný predmetné stavby nemohol nadobudnúť vydržaním, pretože vedel od začiatku, že predmetom daru je pozemok - záhrada. Sám žalovaný na Štátnom notárstve spolu s matkou uviedli, že na pozemku sa stavby nenachádzajú, hoci v skutočnosti tieto tam už boli. Žalovaný nebol dobromyseľný a teda nemohlo prísť k riadnemu vydržaniu. Čo sa týka údajnej vzájomnej žaloby, ktorú žalovaný podal, je nepochybné, že žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 24.10.2016 uviedol, že je pochybnosť, že na žalobkyňu prešlo vlastníctvo hosp. budovy na parc. č. 92/4. K tomuto tvrdeniu podala podrobné vyjadrenie a predložila potrebné doklady na preukázanie svojho vlastníckeho práva. Navyše takéto nejednoznačné tvrdenie žalovaného bez dokladov a bez potrebných náležitostí, nie je možné považovať za vzájomnú žalobu a preto sa s ňou súd nezaoberal. Ak by žalovaný predložil vzájomnú žalobu v zmysle CSP, súd by sa s ňou určite vysporiadal, tak ako sa zaoberal všetkými tvrdeniami žalovaného.

9. Vzhľadom na horeuvedené skutočnosti má za to, že žalovaný mal dostatok priestoru na to, aby svoje tvrdenia preukázal a na pojednávanie sa pripravil. Súd dal oboj stranám sporu teda aj žalovanému dostatok času nielen na písomné vyjadrenia, ale aj na ústne vyjadrenie na pojednávaní. Žalovaný od podania žaloby tvrdil, že predmetné stavby sa na pozemku nachádzali a až v odvolaní prišiel s novým tvrdením, že garáž postavil sám z vlastných prostriedkov. K odvolaniu však nepriložil žiadny doklad o stavbe, stavebné povolenie ani kolaudačné rozhodnutie. Napadnuté rozhodnutie je vecne správne a vychádza z riadne vykonaného dokazovania. Súd správne vyhodnotil všetky dôkazy a vo svojom odôvodnení rozsudku poukázal na dôkazy preukázané a akými úvahami sa riadil pri rozhodovaní. Navrhuje preto, aby Krajský súd Trnava napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny a priznal jej plnú náhradu trov odvolacieho konania.

10. K vyjadreniu žalobkyne sa vyjadril pôvodne žalovaný P. J.. Uviedol, že nemohol ani predpokladať, že OS zruší rozhodnutie štátneho orgánu (katastra) o zapísanom mu vlastníctve na LV č. XXX už na prvom a jedinom pojednávaní a bez toho, aby vznik tohto práva zisťoval, jeho oprávnenosť spochybnil a zrušenie zápisu v katastri zdôvodnil. „Jednoznačne predmetom darovacej zmluvy ...bola záhrada ... v celosti bez stavieb...“. Uvedené len potvrdzuje, že garáž bola postavená na pozemku už vo vlastníctve žalovaného, ním samým, bez akejkoľvek účasti žalobkyne a preto táto nemá k nej žiadne vlastnícke právo, čo len potvrdzuje oprávnenosť odvolania sa žalovaného. Vyššie uvedené však súčasne preukazuje zmätočné vyjadrovanie sa oboch strán sporu k tomu, ktoré stavby (hosp. budova na parc. č. 92/4 vo vlastníctve žalovanej a hosp. budova na parc. č. 92/6 a garáž na parc.č.92/5 obe vo vlastníctve žalovaného) a v ktorom čase existovali, či neexistovali. Vo vzťahu k právnym aktom žiadna z oboch hosp. budov de iure neexistovala, pretože ani jedna nebola postavená v úradnom konaní, pričom však de facto existovali, keďže boli postavené pred rokom 1976, na rozdiel od garáže, ktorá bola postavená po roku 1991, avšak rovnako bez stavebného konania a teda aj bez možnosti preukázania spôsobu vzniku akoukoľvek úradnou dokumentáciou. S týmito skutočnosťami sa nevysporiadal ani OS a možno ich preukázať výlučne pravdivými svedeckými výpoveďami a nie nepravdivými a nekompetentnými potvrdeniami obce. Spochybňovanie vlastníctva žalovaného žalobkyňou prichádza až potom, čo vlastníctvo celý čas (až do podania žaloby) aj sama uznávala, keď sa usilovala od žalovaného žalobou napadnuté stavby odkúpiť, pričom na tento zámer používala aj nátlak až po hrozby exekúciou, čo možno preukázať. Aj preto, spolu aj so zápisom jeho vlastníctva katastrom, nemôže byť ani pochybnosť o dobromyseľnosti a presvedčení žalovaného, že vždy bol vlastníkom žalobou napadnutých stavieb. Zvláštne asociácie môže vyvolávať aj žalobkyňou nepatričné zdôvodňovanie toho, prečo súd konal/nekonal tak či onak. V záujme pravdivého zistenia okolností vzniku oboch hosp. budov a garáže (o ktorých stavbách je nutné rozhodovať jednotlivito a nie spolu) a v nadväznosti na uvedené je nevyhnutné vykonať ďalšie dokazovanie ako jediný možný spôsob zistenia skutočného stavu a preto súčasne predpokladá, že odvolací súd pripustí uplatnenie

prostriedkov procesnej obrany. Trvá, preto na návrhu zrušenia rozsudku OS tak, ako je uvedené v podanom odvolaní.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa domáha toho, aby súd určil, že do dedičstva po neb. MUDr. G. J., rod. W., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom F. XX, zomretej dňa XX.XX.XXXX patria nehnuteľnosti v k. ú. F., zapísané na LV č. XXX pre obec a k. ú. F. a to garáž, postavená na parc. č. 92/5 a hospodárska budova, postavená na parc. č. 92/6 v celosti.

13. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel z dôvodu, že nárok žalobkyne bol preukázaný.

14. Vzhľadom k rozsahu odvolania zo strany pôvodne žalovaného P. J. (počas odvolacieho konania na jeho miesto vstúpil žalovaný Ing. D. F., PhD., na ktorého previedol darovacou zmluvou spornú nehnuteľnosť pôvodne žalovaný) je predmetom prieskumu odvolacieho súdu posúdiť správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Právny predchodca žalovaného v odvolaní namietal, že garáž (predmet žaloby) v čase darovania záhrady v r. 1991 fyzicky a ani právne neexistovala, garáž si postavil sám v r. 1991 - 1993, hospodársku budovu mu matka darovala a súd túto skutočnosť nezohľadnil.

15. Podľa § 137 písm. c) CSP, Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

16. Podľa § 134 ods. 1 OZ, Oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutel'nosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

17. Podľa § 132 ods. 1 CSP, v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

18. Citované ustanovenie zakotvuje dôkaznú povinnosť strán v sporovom konaní t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách konania. Strana má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana konania, ktorá tieto povinnosti nespĺnila. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana konania nespĺní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strana konania za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech.

19. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. Žalovaný (dlžník) nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkov konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22.9.2010, sp. zn. 3MCdo 6/2010). Otázkou splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci. Nesporným v danej veci bolo, že právny predchodca žalovaného bol

zapísaný ako vlastník nehnuteľnosti v k. ú. F., zapísané na LV č. XXX pre obec a k. ú. F., a to garáž, postavená na parc. č. 92/5 a hospodárska budova, postavená na parc.č. 92/6 v celosti, na základe GP č. 4/15, ktorý slúžil ako podklad aj k zápisu stavieb na LV č. XXX pre obec a k. ú. F..

20. Poukazoval na to, že garáž (predmet žaloby) v čase darovania záhrady v r. 1991 fyzicky a ani právne neexistovala a hospodárska budova bola predmetom darovania. Žalobkyňa vo veci predložila notársku zápisnicu N 665/91, NZ 662/91, v zmysle ktorej MUDr. G. J. ako darujúca darovacou zmluvou obdarovala P. J. (žalovaného), keď predmetom tejto darovacej zmluvy je záhrada - novoutvorená parc. č. 92/2 v k. ú. F. v celosti a jedná sa o pozemok, na ktorom dosiaľ nie je žiadna stavba ani porasty. Z potvrdenia Obce F. zo dňa 04.03.2015 vyplýva, že hospodárska budova postavená na parc. č. 92/4 v obci F. bola postavená pred rokom 1976 (nie je predmetom tohto konania) a podľa potvrdenia Obce F. zo dňa 22.12.2015 garáž pri rodinnom dome č. XX v k. ú. F. bez prideleného súpisného čísla bola postavená v roku 1988.

21. Z vyššie uvedených listinných dôkazov, ktoré predložil aj sám právny predchodca žalovaného a z jeho vyjadrenia vyplýva, že tak garáž ako aj hospodárska budova, ktoré sú predmetom sporu boli postavené rodičmi žalobkyne a P. J. a to ešte v čase pred uzatvorením darovacej zmluvy. Samotný P. J. vo svojom vyjadrení zo dňa 20.08.2016 uviedol, že vyššie uvedené nehnuteľnosti boli postavené a to garáž v r. 1988 a hosp. budova pred r. 1976, pričom tieto stavby nepretržite užíva od r. 1991. Pokiaľ sám prezentoval pred súdom prvej inštancie tú skutočnosť, že tak garáž ako aj hospodárska budova boli predmetom darovacej zmluvy, nepoprel tvrdenie žalobkyne o tom, že tieto nehnuteľnosti v čase uzatvorenia darovacej zmluvy existovali (hoci nie právne).

22. Ak právny predchodca žalovaného tvrdil, že je vlastníkom vyššie uvedených nehnuteľností, bolo jeho povinnosťou označiť a predložiť súdu relevantné dôkazy na preukázanie tejto skutočnosti a ak tu existovali dôkazy na podporu tvrdenia žalovaného, bolo úlohou súdu označené a navrhnuté dôkazy zákonným spôsobom vykonať, následne vyhodnotiť podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo za konania najavo. V prejednávanej veci mal teda žalovaný dôkazné bremeno v tom, že sporné nehnuteľnosti mu patria.

23. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

24. Súd prvej inštancie túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje. Podľa názoru odvolacieho súdu, žalovanému sa jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností nepodarilo preukázať, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu nadobudol na základe darovacej zmluvy z r. 1991. Dôkazmi vykonanými súdom prvej inštancie bol skôr preukázaný opak. Právny predchodca žalovaného však nepreukázal ani to, že tieto nadobudol iným zákonným spôsobom, a že nárok žalobkyne je tak nedôvodný. Hoci v rámci odvolacieho konania tvrdil, že garáž postavil až následne po spísaní darovacej zmluvy (1991- 1993) a navrhoval vypočuť i svedkov, na tieto tvrdenia a návrhy na dokazovanie už nie je možné prihliadnúť, nakoľko neuviedol a ani nepreukázal žiaden dôvod na aplikáciu ust. § 366 CSP. Právnym predchodcom žalovaného uvedené skutočnosti v odvolacom konaní sú navyše v rozpore s jeho tvrdením pred súdom prvej inštancie. Preto pokiaľ tvrdil, že garáž postavil až po spísaní darovacej zmluvy, mal uvedené nielen tvrdiť pred súdom prvej inštancie, ale aj povinnosť danú skutočnosť preukázať relevantnými dôkazmi.

25. Predpokladom dobrej viery u oprávneného držiteľa veci jeho presvedčenie, že mu vec patrí ako vlastníkovi. Toto presvedčenie musí byť podložené konkrétnymi skutočnosťami, ktoré ho k tomu oprávňujú. Posúdenie, či držiteľ je v dobrej viere alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej normálnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržiaciu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že

mu takéto právo patrí. Dobrá viera držiteľa musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu od každého subjektu práva vyžadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti o existencii svojho práva.

26. Právny predchodca žalovaného tvrdil, že súd odmietol aj možnosť vydržania a ide o absolútne mylnú domnienku, keďže s vecami nakladal od počiatku a bez prerušenia ako so svojimi. Dobrá viera je presvedčením nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, keď si napr. prisvojuje určitú vec. Ide teda o psychický stav, o vnútorné presvedčenie subjektu, ktoré samo o sebe nemôže byť predmetom dokazovania. Predmetom dokazovania môžu byť skutočnosti vonkajšieho sveta, prostredníctvom ktorých sa vnútorné presvedčenie prejavuje navonok, teda okolnosti, z nich možno vyvodiť presvedčenie nadobúdateľa o dobrej viere, že vec patrí. Tvrdenie držiteľa o tom, že mu vec patrí a že s ňou nakladal ako s vlastnou, musí byť podložené konkrétnymi okolnosťami, z nich sa dá súdiť, že toto presvedčenie držiteľa bolo po celú dobu vydržania dôvodné. (viď rozhodnutie NS ČR sp. zn. 28 Cdo 1167/2011)

27. Z tvrdení právneho predchodcu žalovaného a ním predložených dôkazov nemožno vyvodiť ten právny záver, že nadobudol sporné nehnuteľnosti vydržaním. Predložená darovacia zmluva výslovne uvádza, že darované pozemky sú bez stavby a inú darovaciu zmluvu, resp. iný titul, na základe ktorého by bolo možné usúdiť dobromyseľnosť právneho predchodcu žalovaného predložený nebol. Preto hoci užíval hospodárskou budovou a garáž nepretržite od r. 1991, nebol v držbe dobromyseľný a záver súdu prvej inštancie bol správny.

28. K odvolacej námietke o aplikácii ust. § 147 CSP odvolací súd udáva, že v zmysle ust. § 124 ods. 1 CSP sa každé podanie posudzuje podľa jeho obsahu. Z hľadiska obsahu však jeho vyjadrenie z 20.08.2016 nemožno považovať za vzájomný návrh, na ktorý by sa mali použiť ustanovenia o žalobe. Preto súd prvej inštancie nemal dôvod zaoberať vzájomnou žalobou, ktorá z jeho strany podaná nebola.

29. Záverom je potrebné uviesť, že pokiaľ ide o spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na parc. č. 92/4, tieto nie sú predmetom tohto konania, a i ďalšie odvolacie námietky (v tom, že žalobkyňa sa nepodieľala na stavbe garáže, resp. akým spôsobom boli nehnuteľnosti do KN zapísané) sú vzhľadom k vyššie uvedenému irelevantné, preto odvolací súd nemá dôvod sa k týmto vyjadrovať.

30. Vychádzajúc z vyššie uvedených záverov, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, s použitím § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

31. V odvolacom konaní plne úspešnej žalobkyni vznikol nárok podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému žalovanému. O jej výške rozhodne súd prvej inštancie v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

32. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu I. inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde I. inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).